



Ås kommune  
*Miljø, mangfold og muligheter*



## Årsplan 2023-2024

Søråsteigen barnehage med avdeling Rustadskogen



# Innhold

|  |    |
|--|----|
| 1. PRESENTASJON AV BARNEHAGEN .....                        | 3  |
| 1.1 ÅS KOMMUNES SATSNING PÅ REGGIO EMILIA-FILOSOFIEN ..... | 4  |
| 2. BARNEHAGENS FORMÅL.....                                 | 5  |
| 3. BARNEHAGENS STYRINGSKONTAKTER .....                     | 5  |
| 3.1 PEDAGOGISK PLATTFORM.....                              | 6  |
| 4. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET.....               | 7  |
| 4.1 PSYKOSOSIALT MILJØ .....                               | 7  |
| 4.2 DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING .....            | 8  |
| 4.2.1 Danning .....  | 8  |
| 4.2.2 Omsorg .....   | 9  |
| 4.2.3 Lek .....  | 9  |
| 4.2.4 Læring .....   | 10 |
| 4.3 VENNSKAP OG FELLESSKAP.....                            | 10 |
| 4.4 BARNES MEDVIRKNING .....                               | 11 |
| 4.5 PROSJEKTERENDE ARBEIDSMÅTER.....                       | 12 |
| 4.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....                            | 13 |
| 5. PLANLEGGING OG VURDERING .....                          | 14 |
| 5.1 PEDAGOGISK DOKUMENTASJON OG REFLEKSJON.....            | 14 |
| 6. SAMARBEID .....   | 16 |
| 6.1 SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE .....               | 16 |
| 6.2 OVERGANGER .....                                       | 17 |
| 6.2.1 Hjem – barnehage/oppstart i barnehagen .....         | 17 |
| 6.2.2 Overgang til ny avdeling.....                        | 17 |
| 6.2.3 Overgang barnehage – skole.....                      | 18 |

# 1. PRESENTASJON AV BARNEHAGEN

---

Søråsteigen barnehage består av til sammen 7 avdelinger fordelt på to hus - Søråsteigen og Rustadskogen.

Antall barn i barnehagen varierer med utgangspunkt i antall delte plasser og barnas alder. Hver avdeling har i utgangspunktet 24 barn over 3 år eller 12 barn under 3 år, dette kan også kombineres og antall barn på avdelingen vil derfor også kunne variere.

På hver avdeling jobber 4 ansatte i grunnbemanning. I barnehagen har vi også en kjøkkenansvarlig, sekretær, styrer og læringer. Barnehagen tar også imot studenter, elever og praktikanter i praksis.

I perioden 01.08.2019-31.07.2027 er vi en av ti barnehager i Osloregionen som har inngått partnerskap som Universitetsbarnehage med barnehagelærer-utdanningen ved OsloMet. Målet for samarbeidet er at barnehagen er en god læringsarena for barnehagelærerstudenter i praksis, at barnehagen har mulighet til å holde seg faglig oppdatert og at universitetet får tettere kontakt med praksisfeltet, og at vi får mange gode barnehagelærere ut i barnehagene etter endt utdanning.

**Rustadskogen** finner du på Rustadfeltet, i Von Øtkens vei 60. Her har vi to avdelinger:

Hestehov 1-3 år  
Blåklokke 3-6 år

**Søråsteigen** finner du midt i Ås sentrum, i Skoleveien 14. Her har vi fem relativt aldershomogene avdelinger:

Frøya 1 år  
Embla 2 år  
Balder 3 år  
Odin 4 år  
Sleipner 5 år

## Administrasjonen

Søråsteigen barnehage med avdeling Rustadskogen har styrer i 100 % stilling, sekretær i 50 % stilling og kjøkkenansvarlig i 100 % stilling. Disse tilhører begge hus.

Styrer: Linda Davidsen, [linda.davidsen@as.kommune.no](mailto:linda.davidsen@as.kommune.no), mobil: 99000669  
E-postadresse barnehagen: [sorasteigen.barnehage@as.kommune.no](mailto:sorasteigen.barnehage@as.kommune.no)



## 1.1 ÅS KOMMUNES SATSNING PÅ REGGIO EMILIA-FILOSOFIEN

De kommunale barnehagene i Ås jobber inspirert av en pedagogisk filosofi som har sin opprinnelse i Reggio Emilia i Nord Italia. Reggio Emilia filosofien er en barnehagepedagogisk praksis som bygger på sterke demokratiske verdier.

*Hva betyr dette for barna?*

Reggio Emilia-filosofien sier at alle barn er født kunnskapsrike og intelligente med en sterk drivkraft til å utforske verden. Barna skal få være undrende og nysgjerrige. I de kommunale barnehagene i Ås skal barna møte ansatte som ser det unike hos hvert barn og gir barna rike muligheter til å utvikle tanker, mot og kunnskap. De ansatte skal være tett på, se og utfordre barnas tanker og handlinger, og ta med seg barnas nysgjerrighet og spørsmål videre.

Gjennom denne pedagogikken skal barna bli kjent med seg selv i forhold til resten av verden, og de skal lære og praktisere verdier som er viktige for både demokratiet og samfunnet. Barna får muligheten til å aktivt delta i planlegging og vurdering av barnehagehverdagen ved at ansatte er åpne for barnas innspill, viser respekt og oppriktig interesse for barnas perspektiv. Barnas nysgjerrighet, undring og interesser skal møtes med interesse og anerkjennelse av alle ansatte.

Barna oppmuntres til å komme med egne meninger, og bli interesserte i hva andre mener og det legges til rette for at barna skal oppleve at det de mener er viktig.

*Undersøker og utforsker*

I Ås jobber de kommunale barnehagene prosjekterende. Det vil si at barna og de ansatte sammen undrer seg, forsker og eksperimenterer sammen, med utgangspunkt i det barna viser interesse for. Gjennom barnas mange uttrykksmåter åpner det seg nye muligheter for fordypning. Ansatte veksler mellom spontane og planlagte aktiviteter for å gi barna varierte erfaringer og opplevelser, samt muligheter til å uttrykke seg på forskjellige måter med ulike materialer.

*Miljø og materialer*

I Reggio Emilia-filosofien bruker de begrepet de tre pedagoger. Den første pedagogen er de ansatte, barnegruppen den andre og det fysiske miljøet den tredje. Det fysiske miljøet i barnehagene er lagt til rette for at barna får best mulig rom for lek og læring. Rommene og materialene skal utfordre og inspirere på ulike måter, og være en støtte i det pedagogiske arbeidet. Læringsmiljøet forandres i takt med barnas interesser og utvikling. Rommet kan sies å ha et eget språk og påvirkningskraft på barna. Hvert barn vil oppfatte rommene og materialene som tilbys ulikt.

Barnehagene har utarbeidet en felles pedagogisk plattform som utgangspunkt for det pedagogiske arbeidet, og denne bygger på inspirasjonen hentet fra Reggio Emilia, samt på nasjonale og internasjonale føringer.

## 2. BARNEHAGENS FORMÅL

---

Barnehagelovens § 1 beskriver barnehagens formål og samfunnsmandat:

*Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.*

*Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.*

## 3. BARNEHAGENS STYRINGSKORT

---

Våre overordnede styringsdokumenter er Barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Vi tar også utgangspunkt i de mål som kommunestyret vedtar i Kommuneplan og Handlingsprogram, og oppvekst- og opplæringsområdets overordnede planer.

- Barnekonvensjonen
- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehagenes innhold og oppgaver
- Pedagogisk utviklingsplan for barnehager og skoler
- Pedagogisk plattform
- Årsplan
- Avdelingenes prosjektplaner og andre verktøy for organisering og struktur



### 3.1 PEDAGOGISK PLATTFORM

#### **Vårt blikk; barn kan, vil og våger**

*Et barn er skapt i og av hundre, barnet har hundre språk, hundre hender, hundre tanker,  
hundre måter å tenke på, og leke på, og snakke på...(..)  
(..)...Barn har hundre språk, men blir frarøvet nittini og fortalt at de ikke finnes.  
Men barnet sier «Visst finns hundre»*

*Loris Malaguzzi*

De kommunale barnehagene i Ås arbeider inspirert av den pedagogiske filosofien som har sin opprinnelse i Reggio Emilia i Nord Italia.

Pedagogisk plattform bygger på nasjonale og internasjonale føringer og danner grunnlaget for kvalitetsarbeidet i barnehagene. Plattformen handler om hva slags syn vi har på barn, hvordan barn lærer og hvordan vi arbeider med barn. Den skal inspirere, støtte, forplikte og fornye vår tenkning og praksis.

Verdiene subjektivitet, delaktighet og ulikhet er førende for vår felles praksis. Vi bygger på en sosialkonstruktivistisk forståelse, der barn er unike subjekter og blir mangfoldige i samspill med omgivelsene. Barn er ikke på én spesiell måte, men dannes gjennom diskurser. Barn har rett til å være en del av et demokratisk felleskap der de får erfare at deres meninger, tanker og ideer er betydningsfulle. Barns rett til delaktighet og medvirkning fordrer en voksen som støtter og legger til rette for intelligente situasjoner som inspirerer og utfordrer. Barn lærer ikke stykkevis og delt, men sammensatt og helt. Vi organiserer oss derfor på en måte som gjør at det som skjedde i går spiller dagen i dag og som igjen synes i morgen.

Læring skjer i et sosialt fellesskap der kommunikasjon er en forutsetning for felles læringsprosesser. Vi tilrettelegger og iscenesetter for felles utforskende møter og sammenhenger slik at barna i samspill og lek med andre gjør meningsfulle erfaringer og konstruerer egne kunnskaper. Gjennom lyttende pedagogikk ser vi hva som fanger barnas oppmerksomhet, skaper konsentrasjon og i hvilken sammenheng dette skjer. Vi åpner opp for læring som oppstår i en prosess og er nysgjerrige på hva som kan bli mulig for barn å lære mer om.

Miljøet og materialene påvirker barnas erfaringer og muligheter. Miljøet utformes slik at det støtter og utfordrer barnas læreprosesser individuelt og i gruppe, i takt med barnegruppens interesser og behov.

Vi støtter oss til prosjekterende arbeidsmåter som gir mulighet for å gå i dybden på prosjekter. Barn og voksne utforsker og reflekterer sammen for å dele erfaringer, se flere perspektiver og konstruere ny felles kunnskap. Vi bruker ulike teorier som verktøy for å få bredere forståelser og nye perspektiver.

Dokumentasjon brukes som utgangspunkt for felles refleksjon som kan føre til nye tanker, flere mulige sannheter, flere valg, vurderinger og nye planer. Pedagogisk dokumentasjon synliggjør, utvikler og sikrer kvalitet i vår praksis.

## 4. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

---

*«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. (...) Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter» (Barnehageloven § 2)*

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, som blant annet handler om at personalet skal være engasjerte i å skape og dele kunnskap om hvordan man best arbeider mot barnehagens mål.

### 4.1 PSYKOSOSIALT MILJØ

*«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.» (Rammeplan for barnehager, 2017)*

Et inkluderende fellesskap handler om mangfold og gjensidig respekt med plass til alle, uavhengig av kjønn, alder, kulturell bakgrunn, funksjonsevne og livssyn. I møte mellom mennesker med ulike forutsetninger og bakgrunn, oppstår nye relasjoner og en ny felles kultur.

I Søråsteigen barnehage lærer vi av hverandre og fremmer barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Mangfoldet i barnehagen brukes som en ressurs i det pedagogiske arbeidet. Alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta og føler seg sett og anerkjent som den de er. Vi støtter barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Ulike meninger og perspektiver kommer til uttrykk og er utgangspunkt for utviklingen av barnehagen som et demokratisk fellesskap.

Personalet observerer barnas samspill, både i lek og i organiserte aktiviteter. Alle ansatte har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det.



Personalet griper inn hvis barn utsettes for krenkelser, og har vilje og evne til å se og forstå det komplekse i barnas samspill. Ved behov iverksetter personalet tiltak for å bedre enkeltbarns eller barnegruppas psykososiale miljø.

I Søråsteigen barnehage fokuserer vi på god organisering og på å dele barna i mindre grupper i hverdagen. Vi gir barna rom til løse konflikter på egenhånd, og er samtidig barnas støttespillere.

Personalet er aktivt deltakende i lek og andre aktiviteter for å kunne hjelpe og støtte barna, modellere og sette ord på følelser og handlinger. Vi fokuserer på barnehagens rom, har tilgjengelige materialer og klart definerte lekeområder, noe som også er en støtte for barna i deres samspill med hverandre.

I arbeidet med barnehagens psykososiale miljø har vi «Lokal handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagene i Ås kommune», som er en felles handlingsplan for alle de kommunale barnehagene i Ås.



## **4.2 DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING**

### **4.2.1 Danning**

*«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.»* (Rammeplan for barnehager, 2017)

Danning er en livslang prosess, som skjer gjennom dialog, lek, utforskning og samspill med andre. Alle erfaringer vi gjør oss i livet kan bidra til læring og utvikling. Personalet skal legge til rette for at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.



### 4.2.2 Omsorg

«Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.» (Rammeplan for barnehager, 2017)

Omsorg er en helt essensiell del av barnehagens virksomhet, og ligger til grunn for alt vi gjør. Det handler om relasjonen mellom barna og personalet, om hvordan vi møter hverandre, om barnas omsorg for hverandre og vår omsorg for omgivelsene rundt oss. Barna skal møte voksne som er nærværende, engasjerte, respektfulle og lydhøre.

### 4.2.3 Lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.» (Rammeplan for barnehager, 2017)

Leken gir rom for skapende fantasi, kreativitet og glede, og en frihet til å utforske og prøve ut nye ting. Leken er sosial og styrker vennskap og fellesskap. I leken utvikler barna kommunikasjonsferdigheter og sosial kompetanse, for den krever evne til å lytte, dele, samarbeide, ta initiativ, hjelpe, gi uttrykk for egne meninger, ta andres perspektiv m.m. Barna skal oppleve glede, mestring og positiv samhandling i leken. Personalet må ha respekt for leken og gi den tid og rom i hverdagen. Vi observerer, løser konflikter og støtter dem som trenger det. Vi er aktive i leken, bruker fantasi, inspirerer og gir nye impulser.



#### 4.2.4 Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.» (Rammeplan for barnehager, 2017)

Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer. Læring har nær sammenheng med lek, danning og omsorg. Læring foregår hele tiden, i daglig samspill med andre mennesker og det miljøet barna befinner seg i.

Personalet skal tilrettelegge for læring i formelle og uformelle situasjoner, og tilby alle barn et rikt og stimulerende læringsmiljø der barns medvirkning er i fokus. Personalet skal møte det enkelte barn der det er, både som individ og som en del av en gruppe. Personalet skal undre seg sammen med barna, motivere til å stille spørsmål og finne løsninger selv eller sammen med andre.

Barnas kompetanse må sees og utfordres av personalet for at barna skal kunne vokse i sin læring. Barn skal få tenke selv, utforske selv og skape egne teorier. Personalets oppdrag blir da å legge til rette for intelligente situasjoner som kan gi barn mulighet til å skape sammenhenger.



#### 4.3 VENNSKAP OG FELLESSKAP

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.» (Rammeplan for barnehager, 2017)

I Søråsteigen barnehage skal hvert enkelt barn få oppleve at de er en del av barnehagens fellesskap. Dette innebærer blant annet å anerkjenne barnegruppen og barnet som en ressurs. Barnehagens fellesskap skal være som en arena der barna og personalet får erfaring med å lytte til hverandre, reflektere over sine egne og andres synspunkter og ivareta hverandres behov. Ved å være en del av et sosialt fellesskap vil barna få mulighet til å utvikle sitt eget potensial og danne vennskap. Det er ingen enkle svar tilknyttet vennskapsdannelse, men personalet og foreldre kan bidra med å legge til rette for møteplasser både i barnehagen og

i hjemmet. Personalet skal i dette jobbe for at alle barn har lekekamerater i barnehagen. Det at barna deler erfaringer gjennom lek og får positive opplevelser med å være sammen, kan bidra til å danne grunnlaget for vennskap. Dette bygger på en forståelse av at vennskap er frivillig og må foregå på barnas premisser. Personalet skal ta en aktiv rolle i å forebygge diskriminering og utestengning i lek. Vi ønsker å hjelpe barna med å finne gode strategier for å inkludere hverandre i samspill.

I møte med andre mennesker, vil det kunne oppstå konflikter og vonde følelser. Det må vi anerkjenne og tenke på som en viktig del av barnas relasjonskompetanse og livsmestring, men barna må få støtte til å håndtere følelser og situasjoner både av personalet i barnehagen og av foreldrene hjemme.



#### **4.4 BARNES MEDVIRKNING**

*«Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter.»* (Rammeplan for barnehager, 2017)

I Søråsteigen barnehage skal barna gis mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet ved at personalet er åpne for barnas innspill, viser respekt og oppriktig interesse for barnas perspektiv. Barnas nysgjerrighet, undring og interesser skal møtes med interesse og anerkjennelse av de voksne. Personalets holdninger og handlinger overfor barna og hverandre er avgjørende for at barna skal få gode læringsprosesser og oppleve mestring.

Personalet skal oppmuntre barna til å ytre egne meninger, samt fatte interesse for andres meninger. Personalet skal legge til rette for at barna skal oppleve at deres stemme teller og er viktig.

Det fysiske miljøet og måten vi velger å organisere oss på, bidrar også til at barna har varierte muligheter til å bidra, påvirke og være medskapere av sin

egen barnehagehverdag. Det krever at personalet er lyttende og observante på barnas ulike uttryksmåter, og bringer dette inn i planlegging og refleksjon både i barnegruppen og i personalgruppen

#### **4.5 PROSJEKTERENDE ARBEIDSMÅTER**

*«Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning» (Rammeplan for barnehager, 2017)*

Prosjekterende arbeidsmåter er for oss å forske på nye løsninger og finne flere måter å se verden på. Denne arbeidsmåten gir oss mulighet til å gå i dybden og jobbe med et tema over tid. Vi lytter til barnas spørsmål og leser deres kroppsspråk for å forsøke å utfordre dem videre med utgangspunkt i deres interesser, noe som også bidrar til progresjon. Vi holder på strukturen og organiseringen, og lar barnas interesser styre innholdet. Det er viktig at personalet lytter med hele kroppen og bruker pedagogisk dokumentasjon for å holde fokus, reflektere og finne veien videre i prosjektet. Det handler om å eksperimentere, utforske, finne nye løsninger, se sammenhenger, være kreativ og teste ut hypoteser – uten å komme til for raske konklusjoner og fasitsvar.

Prosjekterende arbeid stiller høye krav til personalet. Avdelingene utarbeider prosjektplaner med utgangspunkt i fokusområde. Prosjektplanen skal sikre progresjon og sammenheng i barns læring og opplevelser, og fungere som støtte for å holde fokus på observasjoner og refleksjoner. Personalet skal veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter for å gi barna varierte inntrykk og opplevelser, samt muligheter til å uttrykke seg på forskjellige måter og med ulike materialer. Barna skal ha mulighet til å delta i planlegging og refleksjon, og prosjektet skal være synlig på avdelingen.

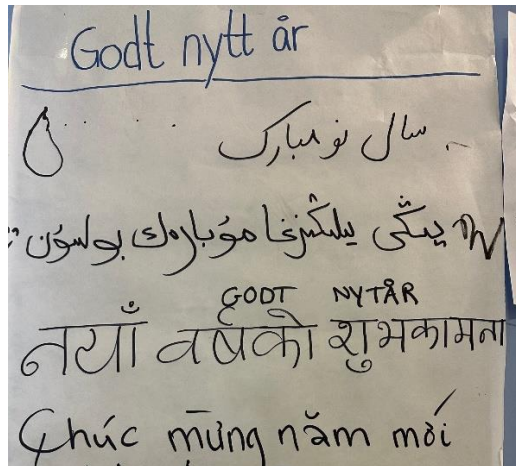
**Felles fokus for hele barnehagen:** Ved å velge et felles fokusområde for hele barnehagen kan vi i større grad gå i dybden og se på variasjoner i hvordan vi kan tilnærme oss det samme temaet. Avdelingene jobber alle med ulike prosjekter, og med et felles fokus klarer vi å trekke linjer og se flere sider av det samme fokusområdet. Det gir oss også en fellesskapsfølelse på tvers av avdelingene, og bidrar positivt til at barnehagen er en lærende organisasjon – både for barna og for personalet. Den kommende perioden er barnehagens felles fokus **«Atelierkultur»**.



## 4.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

«Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling» (Rammeplan for barnehager, 2017)

I Søråsteigen barnehage finnes et mangfold av ulike språk. Vi har barn og ansatte med ulike morsmål, og mange kan også forstå og uttrykke seg på flere språk. Språk er noe vi mennesker gjør, bruker, erfarer og kommuniserer kontinuerlig.



Hos oss vil kommunikasjon og språk henge sammen med vår forståelse av barnas hundre språk. *Hundrespråklighet* er et abstrakt begrep som betyr at barna uttrykker seg gjennom flere språk enn det verbale. Estetiske uttrykk, kroppsspråk, bilder, tegn, mimikk, bevegelser, konstruksjoner, dans med mer kan alt være språk barna får muligheten til å uttrykke seg og kommunisere gjennom. Dette forutsetter at personalet gjenkjenner, anerkjenner og responderer på barnas ulike uttrykk. Personalet skal i dette være gode språklige forbilder ved å lytte aktivt til barnas uttrykk, samt vise hvordan man er en aktiv deltaker i en samtale.

Språk er ikke noe som kommer «i tillegg til», men er noe som er en naturlig del av barnehagehverdagen. Alle hverdagens situasjoner og aktiviteter kan gi barna gode muligheter til å være språklig aktive. I Søråsteigen barnehage er organiseringen og deling av barnegruppa i mindre grupper gjennom barnehagedagen en sentral arbeidsmåte. Det kan være lettere for barn å forstå, formidle og uttrykke seg i mindre barnegrupper.

Et godt tilrettelagt fysisk miljø og prosjekterende arbeid på avdelingen, kan også gi gode muligheter for felles referanser og opplevelser uavhengig av tidligere erfaringer og språklig utvikling. Det er viktig å ta utgangspunkt i barnets interesser og løfte det barnet kan, er god på og interessert i. Dette krever aktivt tilstedeværende voksne som er reflekterte og benytter og tilrettelegger for disse mulighetene.

## 5. PLANLEGGING OG VURDERING

---

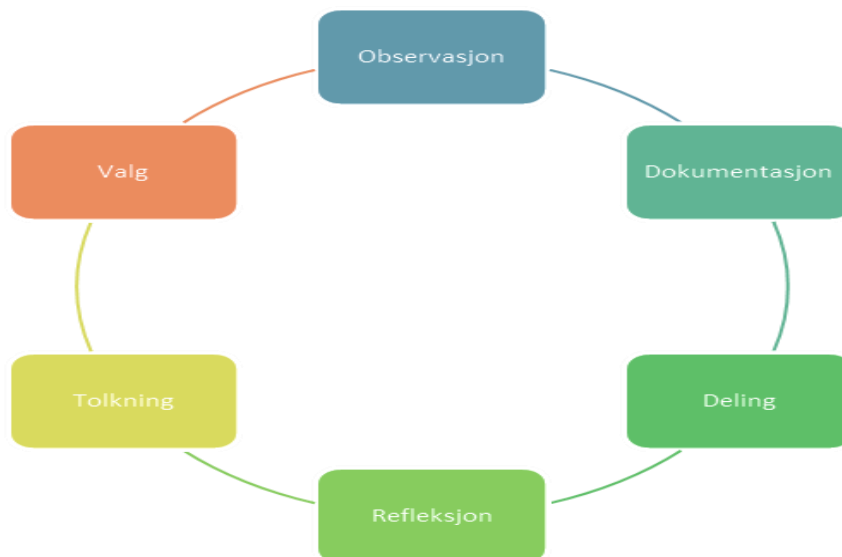
«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet..(..)  
Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring..(..)..På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.» (Rammeplan for barnehager, 2017)

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

### 5.1 PEDAGOGISK DOKUMENTASJON OG REFLEKSJON

Personalet bruker pedagogisk dokumentasjon i planleggings- og vurderingsarbeidet, for å kunne reflektere, skaffe ny kunnskap og forandre fremgangsmåte, slik at vi kontinuerlig lærer og utvikler oss videre. Pedagogisk dokumentasjon brukes også for å involvere barna i disse prosessene.

**Pedagogisk dokumentasjon:** Pedagogisk dokumentasjon består av flere momenter; observasjon, dokumentasjon, refleksjon, tolkning, valg og deling - en helhetlig, sirkulær prosess hvor alt henger sammen.



Pedagogisk dokumentasjon er et arbeidsverktøy som utfordrer våre diskurser, dvs. våre forestillinger, og bidrar til utvikling av vår praksis. Vi bruker dokumentasjoner sammen med barna og i personalgruppen for å reflektere over det vi har observert, og for å se nye muligheter for hva vi kan gjøre videre. Vi har et ønske om å forstå og lære å kjenne barna enda bedre, og komme tettere på læringsprosessene. Bruk av pedagogisk dokumentasjon henger nøye sammen med vårt barnesyn der alle barn sees på som kompetente med evne, vilje og lyst

til å utforske, leke og lære. Det finnes ingen sannhet om barn, om hva de er opptatt av eller hvilke veier et prosjekt kan ta. Vi bruker den pedagogiske dokumentasjonen til å se hva barna er opptatt av, for å forstå deres strategier og som grunnlag for å drive prosjektarbeidet videre.

Dokumentasjoner kan være bilder, tekst, video, fortellinger, barns arbeid, en plan, barns utsagn, dagrapporter, refleksjonsprotokoller, ulike estetiske uttrykk eller et vurderingsverktøy. Det er først når vi reflekterer, setter det i en sammenheng og utfordrer vår egen praksis og tenkemåter at dokumentasjonene blir til pedagogisk dokumentasjon. Dokumentasjon synliggjør praksisen vår, pedagogisk dokumentasjon utvikler den.

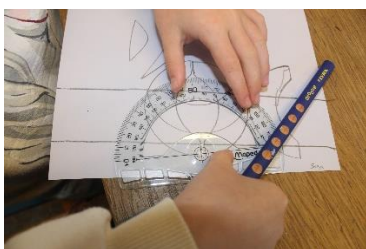
**Refleksjon:** Refleksjon handler om bevisste og til dels styrte tankeprosesser i møte med en dokumentasjon. Hensikten er å belyse det som er dokumentert på ulike måter. Refleksjon handler ikke om å bli enige, men om å bidra med ulike perspektiver på samme sak (Udir, 2018).

Vi jobber bevisst for å ha en refleksjonskultur i barnehagen, der vi både bruker refleksjon som et verktøy i planlagte økter og for å løfte hverdagssamtaler med barna. Vi forsker på fenomener og begreper, og gir de nytt innhold knyttet til det vi jobber med i prosjekt. Vi tar tak i det konkrete og hverdagslige og knytter det til dypere og større spørsmål. Gjennom å bli kjent med og reflektere over filosofi og filosofiske spørsmål blir vi mer bevisst over våre tanker og teorier som kan lede til nye perspektiver og ny forståelse. For oss handler refleksjon om å forske på begreper og skaper nye forståelsesrammer for det vi tenker og gjør, slik at nye løsninger, veier og kunnskap kan bli til.

I refleksjonsarbeidet med de yngre barna er vi spesielt opptatte av barnas kroppslige handlinger. Vi mener at man også kan tenke, reflektere og filosofere med kroppen. I tillegg til kroppslige refleksjoner, handler det også om verbale samtaler og fortellinger. Slik videreutvikles kunnskapene og praksisene våre stadig.

Alle avdelingene har ukentlige refleksjonsmøter hvor det foregår kontinuerlig refleksjon, vurdering og planlegging. Avdelingene utarbeider refleksjonsbrev hver måned som inneholder de refleksjoner barn og personale har gjort i løpet av perioden, og noe om hvordan de tenker å fortsette fremover.

I desember og juni lager vi midtveisevaluering og sluttevaluering istedenfor refleksjonsbrev, dette for å sikre at vi ser sammenheng og helhet.



## 6. SAMARBEID

---

Barnehagen skal samarbeide med ulike tjenester og institusjoner, slik at barn og foreldre får et mest mulig helhetlig tilbud til det beste for barns oppvekst og utvikling. Noen av personalets nærmeste samarbeidspartnere er barnas foresatte, spesialpedagoger, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjonen, grunnskolen og barnevernstjenesten.

Alle barn og unge som vokser opp i Ås kommune skal ha en trygg og god oppvekst. Ås kommune jobber derfor etter en samhandlingsmodell, Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI), som skal sikre at alle som møter barn og unge i kommunen vår har en så lik praksis som mulig, og at disse kan samarbeide godt. Barnehagene følger en BTI-veileder, som kan leses mer om på <https://as.bedreinnsats.no/>.

### 6.1 SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

*«Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.»* (Rammeplan for barnehager, 2017)

**Foreldrenes delaktighet:** Vi ønsker at foreldrene skal være aktive deltakere i barnas barnehagehverdag. Det at foreldre er engasjert i hva barna gjør i barnehagen, kan være positivt for barnas trivsel og trygghet. For å få til et godt foreldresamarbeid, må vi over i hverandres sfærer, der vi kan utveksle og skape gode dialoger rundt både barnehage og hjem. Foreldrene sitter også på kompetanse og ressurser som kan komme barna til gode i barnehagen. Denne delaktigheten er viktig for å trekke en rød tråd mellom hjem og barnehage.

**Felles ansvar for å forebygge utestengning og mobbing:** Foreldrene og de ansatte i barnehagen har i fellesskap et særskilt ansvar som rollemodeller ovenfor barna. Hvordan snakker vi med og om hverandre? Hvordan løser vi uenigheter, misforståelser eller konflikter? Det er viktig at vi fremsnakker og skaper rom for mangfold allerede fra barna er små. Ulikheter er en verdifull ressurs.

**Foreldresamtaler:** Foreldresamtaler er en god arena for samarbeid. Foreldre får tilbud om to trivsels- og utviklingssamtaler i året – en i løpet av høsten og en på våren. Foreldresamtaler tas også ellers ved behov.

**Foreldremøter:** I juni inviteres nye foresatte til foreldremøte for nye barn. I september inviterer barnehagen inn til foreldremøte hvor barnehagen kommer med informasjon, samt mulighet til å medvirke på barnehagens innhold. I april/mai har vi vårens foreldremøte. Her varierer innholdet noe. Møtet kan for eksempel være et møte med barna på avdelingen inkludert, eller et møte med innhold valgt av foreldre/FAU.

**Sosiale arrangementer/tradisjoner/dugnader:** FAU og barnehagen arrangerer ulike møteplasser for barn og foreldre, som for eksempel Lucia, sommerfest, dugnad og nissefest.



**Samarbeidsutvalget – SU:** SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. SU består av foreldre og ansatte ved barnehagen. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan.

Leder har jevnlig møter med FAU og SU hvor arrangementer, møter, barnehagens pedagogiske arbeid og ressursdisponering drøftes og evalueres. For mer informasjon om SU og FAU, se barnehagens nettsider.



## 6.2 OVERGANGER

### 6.2.1 Hjem – barnehage/oppstart i barnehagen

Ved oppstart i barnehagen sendes informasjon om barnehagen ut til foreldrene på forhånd. Vi inviterer også nye barn og foreldre til et møte i juni, i god tid før oppstart i august. For å gi barnet en god start i barnehagen har vi utarbeidet et utgangspunkt for de første dagene, men vi tilpasser planen til hvert enkelt barn sammen med foreldrene. Vi innhenter informasjon om barnet og familien for best mulig å kunne imøtekomme deres behov.

### 6.2.2 Overgang til ny avdeling

I løpet av barnehageårene bytter barna avdeling. I forkant av avdelingsskifte skal barnehagen legge til rette for at både barna og foresatte får anledning til å bli kjent med den nye avdelingen. Foreldrene skal få informasjon i forkant av overgang til ny avdeling. Det vil også bli overført nødvendige opplysninger om barna til den nye avdelingen.

Når barna bytter avdeling møter de et nytt fysisk miljø som er godt tilrettelagt for den enkelte barnegruppa. Det er en progresjon i de materialer, utstyr, verktøy og muligheter vi tilbyr. For å sikre kontinuitet og gode overganger er det ønskelig at minst én voksen som følger barnegruppen videre, og vi sørger for at både barn og voksne blir godt kjent med hverandre i forkant av overgangen.

### 6.2.3 Overgang barnehage – skole

Gjennom hele barnehagetiden jobber vi med å skape gode opplevelser for barna, og med å gi dem varierte erfaringer og kunnskap. Barna skal oppleve at de blir tatt på alvor, at deres meninger har betydning og samtidig lære seg å fungere i et fellesskap.

I løpet av barnehagetiden skal barna ha fått med seg mange forskjellige opplevelser og erfaringer:

- Fortelle om ting som opptar dem og oppleve at det de sier betyr noe for andre.
- Verdien av å samarbeide med andre.
- Være en del av fellesskapet og finne løsninger på ulike problemstillinger.
- Bruke forskjellig digitalt utstyr; kamera, PC/nettbrett.
- Prøve mange forskjellige materialer, verktøy og uttrykksformer.
- Bli kjent med seg selv og få erfaringer med ulike sider av livet – livsmestring.

Ås kommune har en egen plan for overgangen barnehage – skole som sikrer sammenhengen mellom barnehage og skole/SFO. Denne planen finnes tilgjengelig på Ås kommunes nettsider. Våren før barna skal begynne på skolen holdes det en overgangssamtale mellom foreldre og barnehagen hvor tema blant annet er informasjon det kan være viktig at skolen får.



**The Hundred Languages**  
**NO WAY, THE HUNDRED IS THERE**

The child is made of one **hundred**.

The child has  
 a **hundred** languages  
 a **hundred** hands  
 a **hundred** thoughts  
 a **hundred** ways of thinking  
 of playing, of speaking.

A **hundred**.

Always a **hundred**  
 ways of listening  
 of marveling, of loving  
 a **hundred** joys  
 for singing and understanding  
 a **hundred** worlds  
 to discover  
 a **hundred** worlds  
 to invent  
 a **hundred** worlds  
 to dream.

The child has  
 a **hundred** languages  
 (and a **hundred hundred hundred** more)  
 but they steal ninety-nine.

The school and the culture  
 separate the head from the body.

They tell the child:  
 to think without hands  
 to do without head  
 to listen and not to speak  
 to understand without joy  
 to love and to marvel  
 only at Easter and at Christmas.

They tell the child:  
 to discover the world already there  
 and of the **hundred**  
 they steal ninety-nine.

They tell the child:  
 that work and play  
 reality and fantasy  
 science and imagination  
 sky and earth  
 reason and dream  
 are things

that do not belong together.

And thus they tell the child  
 that the **hundred** is not there.

**The child says:**

**No way. The **hundred** is there.**

-Loris Malaguzzi

Founder of the Reggio Emilia Approach





Ås kommune

Miljø, mangfold og muligheter

## Kontaktopplysninger

### Søråsteigen barnehage med avdeling Rustadskogen

Nettside: [www.sorasteigenbarnehage.no](http://www.sorasteigenbarnehage.no)

Felles e-postadresse: [sorasteigen.barnehage@as.kommune.no](mailto:sorasteigen.barnehage@as.kommune.no)

#### *Avdeling Søråsteigen*

Hovednummer: 64962700

Frøya: [sorasteigen.froya@as.kommune.no](mailto:sorasteigen.froya@as.kommune.no), telefon: 64962706

Embla: [sorasteigen.embla@as.kommune.no](mailto:sorasteigen.embla@as.kommune.no), telefon: 64962704

Balder: [sorasteigen.balder@as.kommune.no](mailto:sorasteigen.balder@as.kommune.no), telefon: 64962705

Odin: [sorasteigen.odin@as.kommune.no](mailto:sorasteigen.odin@as.kommune.no), telefon: 64962703

Sleipner: [sorasteigen.sleipner@as.kommune.no](mailto:sorasteigen.sleipner@as.kommune.no), telefon: 64962702

Styrer, Linda Davidsen: [linda.davidsen@as.kommune.no](mailto:linda.davidsen@as.kommune.no), telefon: 64962701

#### *Avdeling Rustadskogen*

Hovednummer: 64962680

Hestehov: [felles.rustadskogen@as.kommune.no](mailto:felles.rustadskogen@as.kommune.no), telefon: 64962682

Blåklokke: [felles.rustadskogen@as.kommune.no](mailto:felles.rustadskogen@as.kommune.no), telefon: 64962683

Styrer, Linda Davidsen: [linda.davidsen@as.kommune.no](mailto:linda.davidsen@as.kommune.no), telefon 64962681

## Åpningstider

Alle dager: 07:15-16:45

Barnehagen holder stengt julaften og nyttårsaften, og fra kl 12.00 på onsdag før påske.

Barnehagen har også sommerstengt i uke 28, 29 og 30, og 6 plandager i løpet av barnehageåret.

Se barnehage- og skolerute, vedtekter og annet på [www.as.kommune.no/barnehage](http://www.as.kommune.no/barnehage).

